

COLECCIO

DELS TRES MISTERIS

QUE ES REPRESENTEN

EN LA FUNCIO SOLEMNE

DEL CORPUS,

QUE ES FA EN LA CIUTAT

DE VALENCIA.

VALENCIA.—1866.

**Imprenta y Librería de Juan Martí:
Bolsería, 24.**

MISTERI DEL REY HERODES,

VULGO DE LA DEGOLLA.

PERSONES.

<i>El Rey Melchor.</i>	<i>El Rey Herodes.</i>	<i>Cuatro Dides.</i>	<i>Tres segadors.</i>
<i>El Rey Gaspar.</i>	<i>Un cavaller.</i>	<i>Espigoladora.</i>	<i>Tres sarjants.</i>
<i>El Rey Baltasar.</i>	<i>María S. José.</i>	<i>Dos sabis.</i>	<i>Trompeta.</i>
<i>Autor.</i>	<i>Lo Angel.</i>	<i>Tres pajes.</i>	<i>Alguacil.</i>

LOA.

Autor. Auditors sabis, prudents,
de molta magnificencia,
aprés de darnos llicencia,
preguets que estiguen atents;
perque así els porte al present
un acte nou traduit,
misteri vulgarment dit
dels tres Reys del Orient:
feunos, senyors, la contenta
de callar, perque al autor
ferseliha molt gran favor
mentres que asó es representa.
Así veurán adorar
á Deu, tres Reys excelens,
Melchor, Gaspar, Baltasar,
y oferir mol richs presents.
També veurán lo furor
de Herodes y son edicte;
Josef fugirá á Egypte,
sa esposa, ab lo Salvador;
y puix ma mensagería
de tots ya notoria es,
nostron Deu á ses Mercés
done goig, pau y alegria.

AUTO.

Melchor. Regidor sabi y expert
de mi Provincia y Regnat,
puix que ab policia y concert
lo regiu, vos he cridat,
perque vull fer un camí,
y seguir aquell Estel,
lo qual havém vist así
rutilant dalt en lo cel;
y entench, segons declarám,
ser per nostra astrología
complida la profecía.
del grán profeta Balám;
perque ell diu, que al nou Estel,

que en les parts de Orient veuriem,
al Salvador trobariem
del mon, nat en Israël:
y per só yo os vull deixar
en comanda els Regnes meus,
perque en terres de Jueus
aquell gran Rey vull cercar;
y puix sou Gobernador,
encománeus ma frontera,
y així com de vos se espera,
la governeu ab primor.

Autor. Descanse sa Magestat,
y de asó non reba pena,
que sens frau, com hu ordena,
li seré molt fel criat.

Melchor. Page?

Page. Senyor?

Melchor. Has fet aparellar
aqueix present que et diguí?

Page. Si senyor, ya el tinch así.

Melchor. Dons no hia mes que esperar;
entrau vos, Gobernador,
y moa regne os encomane.

Autor. Senyor, que faré cuant mane,
y el guie el etern factor.

Melchor. Ara sus fasám la via
á la volta de Israël.

Page. Par, senyor, que aquell Estel
vá dabant portant la guia?

Melchor. Incomprensible juí,
gracies os fas, Senyor meu,
per estes mercés quem feu
de guiarme en este camí.

Page. Senyor, no veu quants Gamells.
y qué de gent que vé ensá?

Melchor. Detingamnos en est plá,
pera que juntém embells.

Gaspar. Deu guarde la compañía.

Melchor. Senyors, be sien arribats,
y ahon van encaminats?

Baltasar. A Judèa fem la via,
perque cercám ahon es nat
el que ha de salvar lo mon,
el major que nunca fon,
con Balám và profetar;
perque en les parts del Orient
havem vist lo seu Estel,
resplandent dalt en lo cel,
anant volta de ponent.

Melchor. Lo mateix vinch á cercar,
portant la mateixa via.

Gaspar. Ab tan bona companya
tots los tres podrém anar.

Melch. Y puix tots son gent mol sabia,
me diguen quí son, si els par?

Gaspar. Yo el Rey de Sabá Gaspar.

Baltasar. Yo Baltasar Rey de Arabia.

Melchor. Ab gent de tan gran valor
ben acompanyat seré.

Gaspar. Y el mon de vosa mercé?

Melchor. Yo Rey de Tarsis Melchor.

Gaspar. Nosaltres som qui rebém
la mercé en tal companya.

Baltasar. Puix los tres fasám la via,
y á Judèa caminém.

Melchor. Digenme de son regnat
los dos venen junts así?

Gaspar. No senyor, que en lo camí
los dos nos havém juntad.

Baltasar. Fasám tots gracies á Deu,
com á persones discretes:
per aquestes mercés fetes,
sia exaltat lo nom seu.

Gaspar. Aquesta es, á mon parer,
Jerusalém la ciutat.

Baltasar. Ya el Estel nos ha deixat,
misteri gran deu de ser.

Melchor. Page?

Page. Senyor?

Melchor. Cercau posada,
ahon nos pugám albergar,
y aném tantost cercar,
est Rey de gran nomenada.

Gaspar. Y après de haber apeat,
parlarém als regidors,
perque ells nos dirán, senyors,
aquest gran Rey ahon es nat.

Page 1. Senyor en esta hosteria
nos podrém molt bé albergar.

Melc. Entrém dons, senyors, si els par.

Baltasar. Com mane sa senyoria.

Herodes. Gran quietut pau y repós
es la que hia en tot lo mon,
major que fins a huy fon:

un temps tenim molt dichós.

No hia rebelió en les gentes,
pau n'hia ab tota persona,
y á la cesárea corona
están tots mol obedients.

Mes, sabis, digaume, qué era
lo de estos dies pasats?

No sé quines novetats
conten de varia manera.

Dihuen que allà en les montanyes
veren volar uns pastors

un Angel, que ab grans lohors
cantaba coses estranyes:

y aquella nit, com los dies,
doná gran admiració;

digau, que sentiú de asó?

Es nat lo vostre Mesies?

Sabi 1. Herodes, gran Rey potent,
per nosaltres bé y entès,

que lo Mesies promés
ha de venir prestament;

perque en nostres profesies,
segons intepretasió,

sens dona molt gran rahó
que sacosten ya los dies.

Sabi 2. Diemli, senyor, desde ara,
que mirant nostra escritura,

no es troba en ella lectura,
ni rahó perfecta y clara;

y així tenim per molt cert,
que el venir no tardará,

pero el cóm, ni quánt será
sapia, senyor, que es incert.

Alguacil. Gran senyor, Rey excelent,
sapia vostra gran Alteza,

com tres Reys ab gran riquesa,
son venguts de allà de Orient.

Venen ab gent, dromedaris,
ab gran fausto y potestat,

y la terra han espantat;
yo no sé si son contraris.

La hu es de Tarsis Rey,
este es persona molt sabia,

ab lo de Sabá y Arabia,
tots tres son de estranya lley;

así han embiat tres pages,
pera á sa Alteza parlar.

Herodes. Ara sus, déixals entrar,
vejam que son los messages.

Alguacil. Page? Page?

Page. Senyor?

Alguacil. Entreu ab presteza,
que ya llicencia seus dona.

Page 1. Deu li aumente sa corona,

y guarde á sa gran Alteza.
Ab deguda reverència
el Rey de Tarsis me embia,
perque parlarli voldria,
si mana darli llicencia.

Page 2. El Rey de Sabá á mí
me embia así á suplicar,
llicencia li mane dar,
pera que li parle así.

Page 3. A mí el gran Rey de Arabia
salut li embia, senyor,
perque li done favor
de parlar en gent tan sàbia.
Venen ab grans esperances
los tres Reys sabis y entesos,
pera entendre los sucesos
de totes ses confiances.

Herodes. Alguacil?

Alguacil. Senyor?

Herodes. Deixals entrar:
y Pages, direu als Reys,
que á ells y á totes ses Greys
em folgaré de escoltar.

Dons aquestos Reys, qué volen,
que venen de tan llunts terres?
si cerquen coses de guerres,
com alguns altres Reys solen?

Melchor. Deu guarde sa gran Alteza,
y li aumente sos estats.

Herodes. Sien molt bent arribats
los Reys de tanta nobleza.
Y en aquestos reines meus,
qué ventura els ha portat?

Gaspar. Senyor, cercam ahon es nat
lo que es gran Rey dels Jueus;
perque als tres sens ha mostrat
una Estela en lo Orient,
y cascún ab son present
venim, senyor, á adorar;
perque fins así ham portat
aquella Estela per guia,
així de nit com de dia,
y en ser así, ens ha deixat.

Baltasar. Y així creem sért asó,
que así deu ser nat lo infant,
que los tres aném cercant,
ó que así ens darán rahó.

Herodes. Molt atonit y espantat;
estich yo de aquesta nova,
que major Rey sia nat
que yo; vejam qui ho proba?
No puch deixar de pensar
aquest fet ab gran requesta:
que se atja de blasonar

tal nova com es aquesta?
Sabis, puix sabeu les lleys,
el desllindar asò os toca,
perque yo cúsemen la boca,
quant ignore de aquest Rey,
perque asó á mí molt me aterra,
y á la cesàrea corona:
sols aquesta, á ma persona
ha fet Rey de aquesta terra.

Sabi 1. Sus miren les nostres lleys,
cerquen bé les profecies,
perque al nostre ver Mesies
van cercant aquestos Reys,
Així el profeta Isaies
diu, que Verge el parirà,
el qual Manuel se dirà,
y aquest es lo ver Mesies.

Sabi 2. Jacob diu en profecia,
que el cetro no es llevarà
de la casa de Juda,
finsá que vinga el Mesia.

Sabi 1. Dons així diu Daniel
paraules molt mes que humanes,
que dins setanta setmanes
vindrà lo bé de Israël;
de estes setmanes sabran,
que es pren lo dia per any,
y de asó no reba engany,
que el temps acostantse vá.

Sabi 2. David así ha senyalat,
quels tres Reys de Orient vindrán,
y presens li portarán
en ser lo Mesies nat.

Sabi 1. Isaies diu, y acaba,
que ab dromedaris, gamells,
portant Or, y Encens embells,
vindrán de Media, Efa y Saba;
y asó entench que ha de ser,
quant será nat lo Senyor,
que ab presens, dantli lohor,
vindrán ab suprem plaer.

Sabi 2. Ya ho he trobat, así está;
el gran Miquéas ha escrit:
*Et tu Bethlehem terra Judá,
nequaquam minima es.*
De tú eixirà aquell tan fel,
de tots en tot lo millor,
lo qual será lo Senyor,
que regirá Israël.

Sabi 1. En Belén lo trobarán,
que així ú diu la profecia.

Herod. Dons, grans Reys, fasen sa via,
y en Belén lo cercarán,
y si allí el pensen trobar,

sen tornaràn per así,
y dar-me han avis á mí,
que el vull anar á adorar.

Melchor. Besám les mans á sa Alteza.

Herodes. Senyors, valjen en bon hora
y entrém, que ha molt que estic fora,
que es cas de gran estranyeza.

Gaspar. Este es cami de Belém.

Baltasar. Ya ens es eixit lo Estel.

Melchor. Gracies os sem, Rey del cel,
que ens donau guia en que aném.

Gaspar. Ara, sus, ya ham arribat.
Este es Belém, veulo así.

Baltasar. No véu lo senyal allí?
la Estela sens ha parat.

Melchor. Page? Page?

Page. Senyor?

Melchor. Mirau en aqueix portal,
ó en eixa pobre establia
deu ser nat lo ver Mesia,
Rey dels Reys, Deu Eternal.

Page. 1. Ha de casa? hia algú?

Josef. Qui es? qué manen, senyors?

Gasp. No véu, qué grans resplandors?

Baltasar. Este es sens ducte ningú.

Maria. Amichs meus, este es lo infant,
que está así tan resplendent,
Rey inmens, Deu prepotent,
que está Israël esperant.
Aquest es lo Rey de Reys,
aquest de senyors Senyor,
aquest del mon Salvador,
que ens darà les noves lleys,
aquest es lo ver Mesia,
aquest es lo Fill de Deu,
y sent Deu, també es fill meu,
en quant home en aquest dia.

Gasp. !Oh gran Rey, que tot ho pot!
adóreus, Senyor inmens,
y oferixvos est Encens,
com á suprem sacerdot.

Melchor. Adóreus, Omnipotent,
suprem Rey, Deu celestial;
y puix sou home immortal,
Myrra os done per present.

Baltasar. Adóreus, suprem Senyor,
puix veniu á darnos lley,
y com á soberá el Rey
Or os done ab molt amor.

Maria. Alzauvos, grans Reys potents
y aquest Senyor soberá
os tinga de la sua má,
y os galardone els presens.
Preniu vos, espos amat,

de aquests Reys estos presens,
y entre Nos, y pobres gents,
repartiulos de bon grat.

Josef. Esposa mia, així ho faré,
segons vostre manament,
que entre Nos y pobra gent,
estos presens partiré.

Melchor. Puix sou Raquel desta terra
Senyora, daunos llicencia.

Maria. Tórneus la eterna potencia
salvos, sans á vostra terra.

Angel. ¡Oh Reys! lo Angel de Deu
escollau, que diu així:
Girau per altre camí,
y á Herodes no tornareu.

Melch. Lo Angel, Senyor, ya ham oit,
sus per altre camí, anem,
y á Herodes no tornarem,
fasám tantots lo camí.

Angel. Josef de Deu molt amat,
pren á ta Esposa y son fill,
per guardarlos de perill,
que Herodes está indignat,
y á Egypte os ne anireu,
perque així el Senyor ho mana.

Josef. Que ho faré de bona gana,
Angel, lo manament seu.
Esposa y Senyora mia,
vullvos dir aquest edicte,
que Deu nos mana que á Egypte
caminém en aquest dia,
per que Herodes ab furor
á vostron fill vol matar.

Maria. Molt pronte estich al manar
de mon Deu y Criador:
entremosne á aparellar
lo precis pera el camí.

Josef. Entrem, Senyora, si os par,
y anirém tantots de así.

Segador 1. ¡Oh qué bella sahó hiá,
pera la terra llaurar!

Seg 2. Sus comencém á sembrar.
Hau vist qué bell temps que fá?

Seg 3. Cert, may he vist tan bell dia,
ni lo sol tan rutilant.

Seg 1. Par que els pardals en son cant
huy mostren mes alegria?

Seg 2. Gran resplandor veig allí
per damunt de aquella costa.

Seg 3. Quant mes vá, mes sens acosta,
gent es que vé-de camí.

Josef. Dolza Esposa mia amada,
bé del mon, descans, repós
de aquest camí fatigós;

sentiuvos gens fatigada?

Maria. Del camí treball no sent,
dilectísim Espos meu,
perque mon fill y el de Deu
me dona esforços al present
mes lo que em dona tristura
es veurem entre montanyes,
fugint en terres estranyes
al que es Deu de la criatura.
Pero allà diu Isaïes,
que el gran Senyor anirà,
y en Egypte se entrarà,
cumplintse les profecies.

Josef. Uns llauradors veig allà,
que llauen ab sos concerts,
parque no siám descuberts,
parlarlos molt bé será.

Maria. Guardeus Deu omnipotent.

Seg. 1. Eus guart, senyor y senyora,

Maria. Si os demanen algun hora,
si per así ha pasat gent,
digáu, que de la semana
que aquest forment son sembrat,
ninguna gen ha pasat.

Seg. 1. Que eus plaude molt bona gana.

Canta el Angel.

Ella es ella,
la que parí, y restá Doncella:
ella es la immaculada,
eternament preservada,
Mare del que l'ha criada,
Verge tot temps y doncella.
ella es ella,
la que parí, y restá Doncella.

Segador 1. Hau vist quina maravella?
ya está lo forment eixit.

Seg 2. Ya está granat y florit:
Has vist que espiga tan bella?

Seg 3. Dons aném per segadors,
que ya está pera segar.

Seg 1. Aném puix, si havém de anar
sent á Deu molt grans lohors.

Cavaller. Haveu vist quán indignat,
está Herodes al present
contra els tres Reys del Orient,
y contra el infant que es nat?

Algua. Puix que del Rey som manats,
cerquemlos ab diligensia,
y dabant de sa presència
portemlos molt ben lligats.

Cav. Y puix portám rastre de ells,
aném tot temps demanant;
y á daquet nou nat infant
portém juntament ab ells.

Alguacil. Uns llauradors veig allí
anemlos á demanar,
si gent haurán vist pasar
alguna, per est camí.

Cava. Digauvos, bons llauradors,
hau vist si gent estrangera
vá per est camí, ó carrera?

Segador 1. Ningú ha pasat, senyor.

Seg. 2. Cert desde que asó es sembrat
ninguna gent ha pasat.

Cav. Si el forment ya está espigat.

Algua. Cert, que bon camí portám.

Cavaller. Puix digaume, qué farém,
dons que rastre no trobám?

Algua. Que préstament nos torném,
y que á Herodes loy digám.

Espigoladora. Segadors, a fora, a fora,
deixeu entrar la espigoladora.

Segadors, a fora, a fora.

Cav. Senyor Rey, no y cal pensar,
paciencia es bé que presteu,
que als Reys no ham pogut trobar,
ni al infant que dit havén.

Herod. Dons que així he de ser burlat
de estos Reys en son saber?

y que yo no he de saber
aquest infant ahon es nat?

Dons yo faré un gran castich,
qual comvé molt als romans,
ahon morirá per mes mans
aquest tan nomenat Chich.

Alguacil? *Alguacil.* Senyor?

Herodes. Farás fer cridada,
que tot chich fins á dos anys,
porten así sens enganys
sa mare, ó qualsevol dida,

y posa molt gróses penes
á daquelles que no obeirán,
y á daquelles que vindrán
promettes groses estrenes.

Alguacil. Trompeta?

Trompeta. Senyor!

Alguacil. Farás prest la cridada,
no et vull for mes de tardar,
sos infans vullen portar,
mares, dides per sa vida,
á les quals sa Magestat
les promet molt bon salari,
y si asó fan al contrari,
los será ben demanat.

Tromp. Ara ochats que os fan saber
de part del Rey de gran poder,
que tot ho mana
que en l'hora de bona gana,

dijous desta semana,
 vingau de prest,
 oint lo manament aquest,
 que així hu ordena
 la sacra Magestat,
 que te al present, en tot lo mon
 será just, y en son nom,
 Emperador dels Romans,
 aumentador del imperi,
 qui te lo poblat y despoblat,
 de Orient, caminant fins á Ponent,
 Mijorn, Tramontana,
 Terra y Mar,
 y mes au de fer, que hau de pagar
 un diner, que sia de argent,
 al Rey Herodes,
 si li es degut,
 ostentant les atencions:
 Veniu totes les dones,
 així les males, com les bones,
 jovens y velles,
 casades, viudes, doncelles,
 tan prest com puguen,
 sens reparar en que duguen
 sens fer les selles:
 puix lo costum que hia en elles,
 sent convidades,
 es anar molt afaytades,
 gastant blanquet,
 y color de paperet
 molta maleta,
 sols per dur la cara neta,
 y ab gran dolor
 los pegats del pelador
 molt é repel se arranquen,
 y no ya fel,
 que en la amargura
 se iguale, y la criatura,
 si es que plora,
 no ajén por, deixen en l'hora
 este que fer,
 perque dihen es primer,
 que no el anar
 á donarlos á mamar:
 y així els ordena,
 que deixant tota faena,
 en este instant,
 cada una en son infant
 apresada vinga,
 mes aquella que es detinga
 en lo carrer,
 no tindrà el premi primer.
 Veniu, cuytades,
 y quedareu ben premiades,

puix tal senyor,
 eus promet molt grans estrenes
 no espereu les dites penes
 ni eixecucions.
 Les de Ruzafa
 banyades en aygua nafa,
 vinguen al tró, també les de Burjasót,
 Benimaclet y Albuixech,
 y Foyos á poch á poch,
 vinguen les de Terol,
 Alginét, y de Puzól,
 Borriana, Borbotó,
 les de Meliana, y Carpesa,
 les de Onda, Nules, Riola,
 y la Torre de la Unió.
 Bufilla, y la Pobleta,
 així á totes una Vespeta
 os picará dins del ull.
 les del Lloch Barafull,
 les de Patraix, Alginet,
 de Aldaya, Quart y Mislata,
 Malsafafar,
 Almusafes, Gestalgar,
 Vistabella, Silla y Godella,
 les de Agullent,
 Algemesí, y Carcaixent,
 y Binalesa,
 les de Alzira, Puig, Masamagrell,
 Campanar, Beniparell,
 les de Olocau,
 les de Torrent, y del Grao,
 y de Paiporta,
 advertint, que á la que es torta
 se lidone avis,
 que ha de portar un ull postis,
 de altra manera
 no tindrà el premi que espera.
 Y el nostre gran Rey
 diu ab alegria,
 que á daquella que vindria,
 promet molt bé estrenarla,
 y en sa Cort colocarla,
 y darli embella empresa,
 lo Barranch de Binalesa,
 y les Barraques del Grau,
 les Estaques
 del Moli, que es diu Rovella,
 prop de así,
 y el Real Campanar,
 ó el Micalét de la Seu,
 ahon ajuntades sereu
 en lo dit dia;
 y guardes qui guardat sia.

Alguacil. Senyor, ya está así la gent, mares, dides y els infants.

Herodes. Ola, vosaltres Sarjants, en veure así la gran colla fareume prest la degolla de tots aquestos infants.

Sarjants. Aparellats estarem, per lo que serém manats, puix que así ens vem juntats, pareguen, y obeirém.

Dida 1. Cridades venim, senyor, pera servir á sa Alteza, no mire nostra baixaza, puix lo servim en amor.

Dida 2. Óbrigas, y tragues la terra, mare de tan trista sort, elemens, feuli tots guerra, que un infant, que may feu guerra, fill meu, patix cruel mort.

Dida 3. Trista, porque concebi

fill, em dona tanta pena, no mateu al trist mesquí, donaume la mort á mí, puix yo, pequi, dech la pena.

Dida 4. Per quina causa, traydor, has les carreres banyades de tanta sanch y furor, omplint lo mon de dolor de mares tan desdichades!

Dida 1. Aquestes son les estrenes, que prometent Or y Argent, que venen les sequies plenes de la sanch, y de les venes de estos martirs inocents?

Dida 2. No muyga qui no pecá, yo mereixch pena cruel, y á daquest inich tirá castiguel Deu de sa má en dolor, y foch etern.

MISTERI DE SEN CRISTOFOL.

PERSONES.

Sen Cristofol.
Lo Jesus.

Un Ermitá.
Un Peregrí.

Una Peregrina.
Lo pare dels Peregrins.

Ermitá. Amich, meu, be siau vengut, acostauvos mes á mí:

Qué cercau? si anau perdut, yo mostrarvos he el camí.

Cristofol. Lo camí no sé per ahon, ni ahon aniré á parar:

Pare, yo vaig á cercar lo Senyor de tot lo mon.

Ermitá. Lo Senyor que vos cercau, vol que siau son servidor, y dejunen ab gran amor, ya que tantots lo trobau.

Cristof. Dejunar cert no podré, perqu'es molt gran ma presencia, daume altra penitencia, Pare, y yo la compliré.

Ermitá. Dons aneu y pasareu de aquest gran riu los pasagers, de dos en dos, de tres en tres, y asó es cert servir á Deu.

Cristof. Pare beneit, yo so content de fer vostra obediencia, y cervir ab gran paciencia,

y fer vostron manament.

Ara canten los peregrins, y tots junts dihuen.

Tots. Puix de Deu tant alcansau, sen Cristofol gloriós, feunos mercé, quems vulláu en este riu darnos socors.

Pregamvos devotament, quems vulláu aconsolar, pera que pugam pasar en les parts del Orient.

Y puix veu que tanta gent se nega, si no sou vos, pregamvos devotament, en est riu darnos socors.

Peregrí. Per cert ya venim cansats, y del camí molt fatigats: cóm est gran riu pugam pasar, que no ajam de perillar?

Peregrina. Pare y senyor, si á vos plaurá daunos remey, pugam pasar, aquest gran riu, que fondo está, que alla pugam arribar.

Pare. Per cert mos fills, yo so content de anar molt prestament, que allí veig un sant Ermitá, lo cual nos encaminará en que pasem esta corrent.

Ara fá reverencia al Ermitá, y cantant en veu alta, diu.

Sant Ermitá, per caritat, puix Deu así vos ha portat, daunos remey pugam pasar aquest gran riu, que fondo está no perillém en tal trespás.

Ermitá. Puix cercau lo salvament volent aquest grau riu pasar, de instruirvos so content, que sens perill vos pugau salvar.

Mirant á san Cristofol.

Así es un jagant molt fel, y de grans forces, poderós, que per servir al Rey del cel, os fará en pasar socors.

Ara diu en veu alta.

O lo meu fill, per caritat, puix Deu así vos ha portat, vullau pasar tota esta gent, que vol anar en Orient.

Cristofol. Pare beneit, yo so content de obedir lo vostre manament, car per asó mi so yo donat per pasar la gent per caritat.

Ara pasen tots junts una ó dos vegades

y cuant torna á son lloch san Cristofol diu Jesus.

Jesus. Cristofol, pasam laygüa, Cristofol, pasam laygüa.

Cristofol. Infant petit, yo so content de parsarvos aquest corrent, car eixa es la mia intenció per guanyar via de salvació.

Ermit. Encara et vull dir mes, lo nostre y asó es cert, y en veritat, que cuant veurás lo teu bastó florit, y de aqueix lo fruit granat, aurás guanyat lo sant reinat.

Ara pren san Cristofol lo Jesus al coll y diu en veu entonada á concert.

Crist. Jamay por ti infant petit que tant com lo tinguí en mon coll, (pesau) par que tot lo mon portás.

Jesus. Tú dius.

Ara canten tots junts en tonada á concert á quatre, les siguients coples.

Tots. A estos pobres Peregrinos, que van á Jerusalén, mándeles hacer bien. Mándeles dar caridad, para pasar su camino; porque el pobre peregrino pasa gran necesidad. La gente con piedad, que ván á Jerusalén, mándeles hacer bien.

MISTERI DE ADAM Y EVA.

PERSONES.

Deu Pare.

Angel Cherubi.

Angel del Llegó.

Adam.—Eva.

La Serpent.

La Mort.

Comenza Deu, y ans de començar se obri lo cél ab molta música mentres que baixava, y en ser en terra, pára la música, y diu Deu rahonant entre si, en veu ferma y espayosa.

Deu. Puix ya he creat los céls y la (terra, lo sol, la lluna, ab lo firmament, esteles, planetes, signes sens erra, la mar, los peixos ab altra desferra, de animals diversos ab tots compliments fasám ara el home á nostra semblanza, la cual obeixquen les coses creades.

Ara lo fá Deu al home, y el pren de la ma, y el home está sense esperit, y Deu lo respira en la cara, y obri els ulls, tantots se adorm, y Deu lo recolsa en terra, y es fá dos pasos arrere, y diu en veu plena, y espayosa.

Deu. En lo firmament, la mar y la (terra

no es cosa creada, que sia mes bella,
 donemli ajutori ab qui puga estar,
 fasám dons la dona de la sua costella,
 en qui lo mon se puga gojar
 de tot lo creat sens rua ni mella.

*Ara sacosta Deu al hóme, y trau á la
 dona de la sua costella, y la dona se
 agenolla al costat de Adam, y diu Deu.*

Deu. Adam, desperta, mira, pren esta
 (doncella,
 y ensemps en lo mon vullau procrear,
 y de ta progenie se omplirá la terra,
 ahon amplament podreu habitar.

*Ara es desperta Adam, y se agenolla
 dabant de Deu, y Eva al costat esquerre
 també agenollada, y fan acatament á
 Deu, y diu Adam en veu ferma.*

Adam. Aquest ós de ma costella
 de ósos meus l'haven creat,
 perque unit estiga ab ella,
 y en amor confederat.

Ara abraza Adam á Eva, y diu Deu.

Deu. Menjau á vostra fantasía
 dels fruits del Paradis terrenal,
 sols lo fruit de aquell no sia,
 que es á saber lo bé y lo mal;
 perque en lo punt que en menjareu,
 será el castich de tal pecat,
 que cértament de mort morreu,
 sens remey, ni pietat.

*Ara Deu els dona la bendició, y sempuja
 al cel en música, y en habers en pujat Deu
 Adam y Eva se alsen, y van pasejant lo
 Paradis, y diu Adam en veu alta.*

Adam. !Oh excelses maravelles;
 primors subtils, molt grans y bells,
 veig en est hort:
 qué fresques aygües, y quin confort
 de olors tan fines!
 qué fruites! qué plantes tan divines!
 oh qué fragancia
 de aromátichs, y abundancia,
 y altres primors!

Ara diu á Eva.

No veu, senyora, los colors
 de estes floretes,
 com son perfectes y divisades!

Ara fan acatament á Deu.

Lloem á Deu, que les ha criades,
 ab cor sancer.

Eva. Etern saber, senyor Adam, es lo
 (de Deu:
 no contemplau y compreneu
 lo gran concert,

que tot florix, y res no es pert
 de quant hia?

Ara sempuja la serpent al abre.

Anarmen vull, senyor en llá,
 si á vos plau.

Adam. Anau, Eva, y pasejau,
 que así os espere.

(*Gitas á dormir Adam.*)

*Crida la serpent á Eva per tres vegades
 y á la última respon.*

Serpent. Eva, Eva, Eva, no te alteres.

Eva. Qui eres tú, que així em nomenes?

Serpent. No en veus? serpent.

Considerant lo manament,
 que eus ha fet Deu omnipotent
 en aquest hort,
 ahon consetix tan gran deport,
 he vengut prest.

Eva. Y dons, que vols?

Serpent. Yo no vull res
 pero seria bé saber,
 per qué eus ha manat Deu,
 que no menjeu de aqueix fruit?

Eva. Perque vol expresament
 que no el toquem,
 ni cuit, ni crú,
 que si el mordém,
 mordrans la mort.

Serpent. Menjau, morden, que nō mo-
 (rreu,
 y ab tal gust tindreu de port,
 y així sereu semblans á Deu.

Eva. Serpent, ya veig quem vols tentar
 y vols que haja de trencar lo manament
 de mon Senyor Omnipotent,
 mes no ho bull fer,
 que sert aqueix es mon parer.

Serpent. Per qué publican vostra rahó
 pera'l opósit,
 ó declarau vostron propósit?

Eva. Ya hue dit, per no morir,
 que si á tú et vull obehir
 en menjar de aquest fruit,
 tantots morré,
 que el Etern Deu així ho diguè.

Serpent. Si Deu volguera,
 que no en menjaseu algun dia,
 no us lo mostrára,
 ni entre els altres lo creára,
 per hon me par,
 si no en menjeu sereu salvajes
 sens caber,
 que si Deu vos diu morreu, fonch
 per feros por,

perque el serviseu ab amor,
car si en menjau, sabreu
bé y mal, com certament
sab Deu molt bé,
y lo saber es gran cabal;
preniu dons, puix vos convé.

Eva. Si per menjar de aqueixa fruita
tinch de pujar á tan alt grau,
com de present manifestau,
yo sou contenta.

Pren Eva la manzana, la mocega, y diu

Eva. Per cért, que es fruita
quem agrada per la sabor,
ara conech lo gran error que yo tenia,
manifestant que no volia;
mes vullne dar

á mon marit prest á menjar,
perque sapia lo bé y mal,
y ab tot capia ab gran saber.

*Ara vá Eva buscant á Adam, y cri-
danlo ab veu amorosa, y el troba adormit
el desperta, y diu.*

Eva. Adam, Adam? Ha Adam?

Adam. Eva? *(Despertas.)*

Eva. Ab gran plaer vos vull contar
lo que no os puch amagar.

Adam. Y es?

Eva. Que he menjat
del fruit aquell,
quens ha vedat nostre Senyor.

Adam. Eva, digau, qué tal error ha-
(veu comes?)

no sabeu, que ens ha promés
la mort cruel
en semblant cas lo Rey del cel?
mes bé es demonstra
lo molt fragil forza vostra
en resistir

lo que ens farà la mort sentir
O pena greu!

que nons harja manat Deu
sino guardar,
que no haguesem de menjar
de aqueixa fruita;
y vos tantots ab tan gran cuita.
uhaveu menjat!

No cometré yo tal pecat,
ni villania;
ans ab molta cortesía
men guardaré,
y deix fruit non menjaré.

Eva. Molt gran temor
mostrau tenir, senyor, á laspra mort;
que Deu ya haurá mudat dacort;

puix yo em veig sana,
y he menjat be la manzana;
per só menjau,
y eixe tan gran temor deixau,
que así os ne porte,
y en asó molt vos exhorte,
que em digau sí,
car cert me plaureu á mí,
que Deu Etern
no ha menester aquest govern,
ni el reservar
fonch per volersen seciar;
mes per tenir
en que'l hatjám de obehir,
guardant en Ell
lo tal manament fet per Ell.

Adam. Per cért que eus ha donat
molt poch saber
aqueix fruit bell, sabent molt bé,
que no el guardaba per Ell.
Voleu saber,
aqueix fruit bell nons fon vedat
per lo increat,
sino per veure en quant seria estimat
son manament,
per hon verdaderament
non menjaré,
ni menys la mort mescrearé
per ningun camí,
encara que quant toca á mí,
es un no res;
mes trists dels que vindrán després,
que plorarán
per lo que culpa no tindrán!
Y si diu que n'hau menjat,
y no sou morta,
vos morireu, quant Deu voldrá,
y mes, que no sabreu com, ni quant será.

Eva. Be sens matará per un bosí,
ni voldrá vengar de mí,
sent sa factura?
No temau desventura,
que yo, cért que no puch creure,
que s'in menjau,
qué eus costará?
que veu que nostron Deu Omnipotent
per espantarnos,
inocents, per castigarnos,
nos diu: morreu;
cóm creu, que ignoraba Deu,
que yo havia
de pecar en aquest dia?
No os vull dir mes;
sino voleu, no mi dó res;

que ara coneix,
y molt clarament entench
quant me estimau;
tan cego sou, que no mirau,
que qui ens ha dat
vida, bens y tal estat,
no ens matará,
ni en res de asó en dispagar?

*Ara fa Adam un estrem de gran pesar,
y monstantse molt temerós, diu.*

Adam. !Oh! greu porfia! *(apart.)*
Puix, en tot cas, voleu que menje
deix fruit, que Deu nos vedá,
yo ens promet, que ell se en vengue,
vos veureu que ne ixirá.

*Pren Adam la manzana tremolant, y
apenes sen menja un bosi, crida Deu ab
gran cólera.*

Deu. Adam, ubi es? *(tra veu,*
Adam despullat. Oin, Senyor, la vos-
fugí trobanme despullat.

Deu. Qué estás nú? qui tha mostrat
fer contra el manament meu?

Adam. Esta dona ho ha causat,
que em donás per companya.

Eva. Puix tampoch la culpa es mia,
que la serpent me ha enganyat.

Deu enujat. Sobre els pits anirás, ser-
pent maleyta,
ton past será, que menjarás, la terra,
tindrà mon Fill la Mare tan beneita
que et romprá el cap, y et dará mortal
(guerra.
Y tú, Eva, multiplicats serán tots parts
(á pena,

y á ton marit serás dona sosmesa:
esterils, anys, Adam, será la tua estrena
del teu pecat, y de sudor molt plena,
y perque del pecat me pagues pesa
será el teu cos llanzat de esta Devesa.

Deu crida al Angel.

Angel molt fort y preminent,
Ministre meu imperial,
llanzau al desobedient
Adam del Parais terrenal.

Angel. Adam, yo et port dolorosa em-
(baixada,
y et vé de part del Senyor Deu eternal;
diu, que perdau lo Paradis terrenal,

la qual ciutat tan malament haveu guar-
(dada.

Adam y Eva. Peccavimus, iniqué egi-
(mus,

parce nobis Domine.

Angel. Per molt llarch temps en vida
(fatigada,
diu que ab suhor de vostra faz viureu,
puix sou venguts contra el manament
(seu
per lo consell de la serpent malvada.

Adam y Eva cantant y fugint del Angel
(que els amenza.

Angel beneyt, puix Deu nos ha llanzat
del Paradis, é condemnats á mort,
de nostra part temin recort,
com de ses mans nos ha fet é format
á la sua figura.

Angel. ¡Oh trists mortals! de mort ab
(greu sentencia,
puix no obeís los manaments de Deu,

Ara la mort, els abraza.
de aquest delit, forza es que os aneu;
treballs y afanys pendreu ab pacencia:
en laspra vall de plors, gemechs y pena,
viurás, Adam, ab Eva é tots tos fills
per ton pecat lligats ab forta cadena,
y en seps, ab tu badeig, natura humana,
que el infinit Senyor Deu així ho mana.

Adam y Eva cantant.
¡Oh Jufe just, Senyor, mercé ens hajau,
é nons doneu sentencia tan forta,
perque os pregám, Senyor, que ems
(vullau dir
si podrem may el Paradis obtenir.

Angel. Vostra clamor dabant de Deu
(es pujada,

diu que eus fará gracia especial,
que pendrá carn per obra divinal,
è naixerá de una Verge Sagrada
ver Deu y Hom; dons no us desesperau,
que certament per tots morirá en creu,
llavos sera natura reparada.

*Quant se despedix lo Angel, canten un
duo, y en havent acabat, toquen les si-
rimies.*

Domine Deus noster, in te sperantes non
(despicias.

Eruisti nos ex inferno inferiori.

FIN.